

भित्र नजिक ठाना चौकी अड्डाहरु जो छ, त्यहाँ दाखिल
गर्दैर्थि, त्यस्तो मात्र दाखिल हुन आएमा पत्र पत्रिका
भएका ठाउँमा पत्र पत्रिकामा छपाई दिने नष्टपक्षका ठाउँमा
अड्डैबाट तोडीस टाँसी दी सो आपी प्रकाश
भएको र टाँसिएको ३५ दिनभित्र लिन आएमा उ-
त्को टहरे भरपाई गराई दिन, कसैले दिन नश्वारमा लिलाम
विकी गराई नगदी रुपैयाँ तामादारी धाँध्ने गर्नु, पाउनेबे
लेखियाका व्यादमा दाखिल नगदी आईले ५ चलन
गरेको र बिक्री गरेको ठारे चोरीसह सजाय पाउनेछ।

(ख) आफ्ना ईलाकाभित्र अधि काढ दुङ्गा वा धातुरूपमा
इर्शनीय मनोहर प्रेतिहासिक प्राचीन धारक चित्र र तामा-
च, भुजाप्त्र, कठपत्र, शिलापत्र बनाई राखेतो छ र हिकाजत-
बेगर सो चित्र र कठपत्र सिशापत्रसमेत धाम पानीते नो-
क्सान पार्न या चोरिने संघ देखिए सो चित्रसमेत जस्ता
ज्ञातहतमा रहेको छ, उसेवाट हिकाजत पुन्याउन लगाउन पर्दै।

(ग) आफ्ना आफ्ना जिल्ला ईलाकाभित्र प्राचीन गट किला
भएको ठाउँ बा ठुङ्गा इयादि समेत कसैले हिनाभिना गर्न
नपाउने भरी हिकाजतसँग राख्नुपर्दै। सो राखना भाई खर्चको
निकाशा चाहिने भएमा सम्बन्धित विभागमा रिपोर्ट बन्नु,
सम्बन्धित विभागबाट पनि मुनासिमाफिक निकाशा
दिनु दर्दै।

(घ) सरकारबाट कर नलागेका मनोज्जनका लाभी कसैले
टिकट लगाई खेल तमाता देखाएमा त्यस विषयमा अर्थ-
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्राप्तिग्रहित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

विभागवाट निकालेका रुल नियमबोनिम असूल गर्नु-
पर्ने विलास-कर निला जिलाका बहाहाकिएहरूले
चेत्र गर्दै रही असूल मरी गराई इत्ताका मात्रमा दाखिल
मरी स्थानामा आमदानी बाँध्ने गर्नु, मर्ने खाउनुपर्छ ।

(ड) सरकारी पाउना, स्वदेशी विदेशी विशेषज्ञ अफियरहरू जाँदा
आँदा बहाहाकिम दौहाहामा जाँदा आउँदा समेत बस्ना-
लाई नाका परेको मुख्य मुख्य ठाउंमा बंगाला बनाई राख्नु-
पर्ने हुनाले आफ्ना इडाकाको कुन कुन ठाउंमा के कस्तो
नाका परेको छ, त्यस ठाउंमा के कस्तो वंगाला बनाउन के
कति खर्च राख्नु, खगत रुट्टेट गराई सम्बन्धित विभागमा
जाहेर मरी निकासा ली बनाउन खाउनुपर्छ । विभागवाट त्यस
कुराको विचार नपुऱ्याएका ४ निकाशा नियममा साल तमाम
भएपछि राख्यव्यवस्थामा रिपोट मरी निकाशा बिनु ।

(च) अमल खाई बाटो घाटोमा बेसुरसँग बोली रहने बेदस्तुर
मनपरी कुरा मरी हिँडेदाई अमज्जले नद्दाडेसम्म थुनी राह्नु,
अमज्जले छाडेपछि केरी यस्तो रीत गर्नजायौ भने भारी रुप्ताय
होला भनी संकाई छाडिदिनु, बेहिसावसमेत गरेको रहेछ भने
कस्ता रुतले बेहिसाव गरेको छ, सोही ऐनबोनिम मरी
छाडिदिन लाउनु । सो गर्ने मानिस जागीरे रहेछ भने पनि
सजाय भने अहसरह नै हुन्छ ।

(ढ) जागीरदारहरूमाथि उपदेश (च) मा लेखिएबोनिम मरी
हिँडेका रहेक्कु भने त्यस्ताको रेक्कई राखी सालतमाम भएका
३ दिनभित्र सम्बन्धित विभागमा लेखी पठाउनुपर्छ ।
आधिकारिकता मुद्रण विभागवाट प्रमाणित ग्रन्तीकृति मात्र लागु हुनेछ ।

(ज) धुन दिएको लुगा धोवीले लायो वा अर्काहाई लाउन
दिएको ठहर्न आयो भने रु १ देखि २० सम्म जरीवाना
गर्ने बडाहा कम्तो तजबीज ।

(क) दर्जावाल अफिसरको लाउने टोपी दर्ना नमुगेकाले लाएमा
मिलेटरीको कु। ८ आएमा कार्बी हेलिकाउर्ससे गर्ने हुनाले
आमीहेलिकाउर्समा लेखी पठाइदून् अरुको हकमा बडाहा-
किम्पको तजबीजले रु १ देखि रु ५ सम्म जरिवाना गर्ने गर्नु ।

(ज) यात्रा ऐलाल्याकृत थेरै मानिस जम्मा भएका ठाउँमा
अनरीत गर्नेजाई सजाय गर्ने ऐन स्वालमा नमिलेकोमा कसूर
हेरी रु. १ देखि रु. १०० सम्म जरीवाना वा १ दिन-
देखि ६ महिनासम्म कैद अथवा दण्डकैद दुवै बडाहाकि-
म्पका तजबोजले गर्नेदून् ।

(ट) पकाउ मै आषको वेष बन्दूक गोली गट्ठा छर्चा र हात-
हतियारहरू सावन्धित विभागमा जाहेर गरी निकाशा भए-
कमोजिम छहाँ तुमाउर्पर्द बुकाइदिने र जिन्सी कितापमा
आमदानी बाँधुर्मै अति आमदानी बाँह्ने गर्नुपर्द ।

(ठ) मुहा आमिलाको पुर्षशाई थुकुपर्ने मानिस थुनामा रास्ना-
निमित्त खोर नभएका गोस्वाराले खोर नबनिरसम्म भएका
सरकारी घोकाट काम चलाउँदै रही छुट्टै खोर बनाउरुपर्ने
भए खगत इष्टमै गरी जाहेर गरी निकाशा ली खोर बना-
उन लाउनु ।

[ड] खोरमा थुनिएका मानिसजाई खनाल्चन्चनिमित्त चाहिने
दरबन्दीबमोजिम खर्च गर्न प्रत्येक जिल्ला गोस्वारालाई
आधिकासमालामूल्य रिपोर्टमोण्ड, गतिशीलिकाममतामनिकेछ ।

बाबुआट खर्च लेखाई खुनाउनुपर्छ । मालको पनि लेखिएबमो
जिम्बो खर्च दाहिने भै लेखी आएमा मालको पनि आफूलाई
भएका रेन सवालबमोजिम र्ख्च लेखी दिनुपर्छ ।

[३] बडाहाकिमले डिनेहा मुहा मामिलाहरूको लगत दिने हक्मा
मात्रको लात आहमा र अरु मुद्दाको लगत जिल्ला जि-
ल्लको अनियी तहसीलमा ऐन सवालको रीत पुऱ्याई दिनु-
पर्छ अमिनी तहसीलले र मालहरूले पनि गोस्वाराबाट दिरको
लगत लो ऐन सवालबमोजिम गरी असल तहसील गर्नुपर्छ ।

[४] जिल्ला गोस्वाराबाट फैसला गरेको मुहा मामिलाका
प्रिसिङ्गहरू सम्बन्धित अहुङ्गरूमै पठाई हिफाजतसाथ राख्न
दाउने गर्नुपर्छ ।

[५] गोस्वाराबा ढागर भएका मुहा मामिलाबाट ज्ञान वाली-
लालायन रोक्का गर्नुपर्ने हुन आएमा सो काम असिस्टेन्ट
तहरीले गर्नुपर्छ, न रेवाट नोकसान परे असिस्टेन्ट तहरीर
जवाकादेही हुनुपर्छ ।

(थ) चोरी ढाँका र अरु बदमासी मेरेमा सजाय भएको र
वद्वास वद्वचन लेखिएका मानिषहरू पुलीससे पता
लगाई बडाहाकिमकहाँ नाम नामासीको लिष्ट पठाउनु-
पर्छ ।

(द) सो लिष्ट आएमा बडाहाकिमले पनि जाँची बुझी मना-
सीब देखिरमा यासीब भन्ने लेखी र नदेखिरमा स्यतको
कारणसमेत खाली १ पति हाल साविकमा बुक
बुझारथमा चराउने गरी आफिसमा राख्नुपर्छ ।
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

(ध) सो किताबबाट पछि थप हुन आउने मानिसको हक्कमा पनि सोबमोजिम रीत पुर्याई थप मर्दै गै ती मानिसहरू उपर बडाहाकिमले खेख मर्दै मराउँदै रहनुपर्छ ।

(न) आफ्ना इलाकाभित्रमा जम्मा घर यति छ, महाजनको कोठी यति, दोकान यति द्वन्, तथसमा अफिसर हाकिम कार्निंदा रोबगारी बेरोजगारी यति हुन्, अधि चोरी बदमासी हुल्याहामा परेश्वा गुण्डा रण्डीबाजी गर्ने, अम्बली खगडा बोकी हिड्ने औकात दर्जा नाधी खर्च गर्ने यति छ, सो मानिस यो यो काम गर्नेन् थन्ने गैरिको खगत नाबासी देख्नी आफ्ना इलाकाभरको ठाना चौकीमे तेरोज खडामरी साल वसाल थप घट हुन आएमा थप घट समेत गरी दुरुस्त खगत गरी अफिसर हुदासम्मको सहिष्णुप गरी १ प्रति ठाना चौकीमे राख्नू, १ प्रति साल तमाम भएका १५ दिनभित्र गोस्वारामा पनि दी हाल साविक हुँदा सो खगत बर बुझारथमा समेत चडाउने गर्नुपर्छ । ती मानिसको उभरमा केही कुरा शंका भयो वा सरकारबाट वा अड्हा कचहरीबाट खोजी भयो भने तुरुन्त हानिर द्वारा उभरन सक्नुपर्छ । सोबमोजिम गर्ने नसक्ने सब इन्सपेक्टर, हुदा, जमादार, सिपाहीले सबाय पाउवेद्वन् ।

[७] जिल्ला जिल्लाको बडाहाकिमहरूले ढौडाहासमेत सरकारी काममा जाँदा सरकारी घरहरू भएको ठाउँमा सरकारी घरमा बस्न पाउनेद्वन् । सो सरकारी घरमा बस्नेसँग कीस किराय आधिकारिकिने गर्नुपर्नामा ग्राम्पाट प्रभागित गरिएपछि मात्र लागु हुन्छ ।

सरकारी कामको लागि टेलीफोन आफ्नाशवाखीको चबन
मर्न पाउँछन्; महसूल दिनु लिहुपैदैन।

[क] सरकारी कामको लागि र स्वदेशी विदेशीहरूको डेरा र व-
हालको कन्ट्रोल मनें विषयमा गृहिनिमादबाट प्रकाशित भएको
र हुने रुल नियमबमोजिम भए नभएको इनाका इलाकाको
बडाहाकिमहरूले जाँची रुल नियमबमोजिम काम भराउन,
प्रकाशित भएको रुल नियमबाट काम गर्ने बाधा परेका
गृहिनिमापमा जाहेर भरी निकाशा भरबमोजिम गर्नु।

[व] देहायका कुरामा देहायमा बेस्थिएबमोजिम मर्ने गराउनु।

[क] अबउप्रान्त बन्त्रालय विषय विभागहरूबाट छुन कु-
रामा जे गर्ने भन्ने बादेश भई द्वाउँछ, सवाल सनद्देखे हेर्ने
बुमन पाउने अहित्यारीमित्रको काम भए तुरुन्तै मनें गर्ने
र सवाल सनद्देखे हेर्ने बुमन नपर्ने भए सोही वेहोरा
तुरुन्त लेखी पठाउनुपर्छ।

[स] मातइतका अड्डाहरूमा ठेका नोटको छोटीबढी नम्ब-
रहरूको फाट ली राख्नेबारेमा बाल्का नाउँशा भएका
सवालको ७५ दफाबमोजिम स्रोता खडा गर्न लगाई
त्यसको १ प्रति गोस्वारामाट ली आमदानी खर्च भ-
एमा समेत जनाउने गर्नुपर्छ।

[म] जिल्लाको हाल खबर र परिस्थिति औ पार्टीहरूको खबर-
समेत गैङ्ग हाल खबरको जाहेरी १५ रोज ढायम टा-
यममा राज्यव्यवस्थामा र उच्चनी अनाजको दर भाऊ
आधिकारिकता मुद्रण दिनमा खायविभागमा र ऐन सवाल जावताइ-
202

मोनिम मरका काम्को अहिना महिनाको हात्र साविक
मविरिको लेरीज ४२ नम्बाका १ नमूनावमोनिमको फारा-
ममा लेखी गोस्वाराका बहाहाकिम असिस्टेन्ट तहरीर-
समेत ऐन सधारले छाप खगाहुपर्नेन्नतिको सहित्य
माई माई महिना पुगेका ३ दिनभित्र तालुक सम्ब-
न्धित विभागमा जाहेर गर्नु, नपरे ऐन सवालबगोनिम
हुनेछ ।

[घ] बडाहाकिमले अद्वामा बसेका बसत र दौडाहा मर्न ग-
एका बसतमा गरेको कामको आफैले रोज रोजै ढायरी
लेखने र मातहत्ता । अद्वाका हाकिमहरूलाई समेत मरे-
को कामको ढायरी लेखने गर्न खमाई सो ढायरीहरू वर्ष
दिनमा भएका कामको फाँचारी सवालबगोनिम तथा
गराई सम्बन्धित विभागमार्फत बाहेर गर्ने गर्नु, लेखिए-
बगोनिम नारेमा सम्बन्धित विभागबाट ऐन सवालब-
गोनिम गर्नेबन्न ।

(भ) गोस्वाराका बडाहाकिमबगाथत हाकिम कारिन्दा र का-
रिन्दा जागीरदारहरू कसैले पनि प्रगत्ता माउँ मौजावा रसद
उठाई लिन खान र बहुलाई खुवाउनसमेत हुँदैन, माउँ
बतारया चलेका भाइजे सुकृत मोब तिरी खुस खरिद मरी
खानु, कुनै जागीरदारले रसद उठाई खाए खुवाएको र वे-
हिसावता लिएको समेत रैती जिमिदारको उजुरी परी बुमदा
ठहरियो भने कामदार कारिन्दा भए ऐनबगोनिम गर्नु,
हाकिम बडाहाकिमले खाए खुवाएको भए ऐन सवालबगो-
निम हुनेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट २०४८ र्णत गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

[म] सरकारिया वा आफना घायसी काममा रैती हुनियाँ क-
सेजाई पनि बेदांमा करकोप लगाई काम लगाउनु हुँदैन,
काम लगाउपरेमा सुक्त मजुरी दी राजी खुशीसँग काम
लगाउनु भनी मातहतक। अड्हाइस्काई उर्द्ध पुर्ण दी राखी
गोस्वारावाट पनि लेखिएनम जिम गर्नु, गर्न लाउनु। सोबमोजि-
म नमी काम लगाएक उमुरी परी बुभदा ठह्यो भने मा-
तहत अड्हाले गरेतोमा गोस्वारावाट ऐनबमोजिम गर्नु
गोस्वाराल भरेतोमा ऐन सवाउबमोजिम हुनेछ।

[y] ਬਾਬੁ ਚਿਤੁਵ ਲੇ ਗਿੱਡੁ ਥਾਮਾ ਆਈ ਮਾਨਿਸ ਮਾਘ੍ਯੋ ਕਾ ਥਾਇਤੇ
ਗ੍ਯੋ ਮਜੀ ਵਸੈਂਹੇ ਜਾਹੇਰ ਮਨੇ ਭਾਧੋ ਅਥਵਾ ਥਾਡਾ ਮਧ੍ਯੋ ਮਜੇ
ਸੋ ਬਾਬੁ ਚਿਤੁਵਾਈ ਮਾਨੀ ਸਾਨੰ ਲਗਾਈ ਤਿਸ਼੍ਕੀ ਸਰਫ਼ਲੁ ਥਾ-
ਲਾ ਕਾਟਨ ਲਗਾਈ ਸੁਕਾਈ ਨਾਰਾਯਣਹਿਟੀ ਦੇਖਵਾਰਮਾ ਚਲਾਤ
ਮਹੀ ਪਟਾਉਨੁ ।

[२] अबउप्रान्त जाहेर गरी निकाशा लितुपर्ने कुराको जाहेरी विनितपत्र जाहेर गदा ऐन सवालको रीत पुऱ्याई जुन जुन कम्को सम्बन्धित विभागमर्फत जाहेर गरी निकाशा लितु-पर्न, चाहौ निकाशा लितुपर्ने कुरामा तारे टेलिफोन आका-शभाणीसमेत बाट सम्बन्धित विभागमर्फत जाहेर गर्ने ।

[l] आफना मातहत अड्हा अड्हाका हाकिम तहरीरहक्कउपर
परेको उमुगी मुद्दामामिला जो जति भए गरेको छ, सो मुद्दा-
हरु ऐस्वा म्यादभित्र छिनी छित्र लगाई वर्षदिनको काम
भएरो जहेर गर्ने पाँठवारीमाथ सम्बन्धित विभाषण
परिवर्जनाद्वारा तीमध्यांसाथै यामणित जाहर भएवै सो म्याद्वारा द्वेष्टिनी

पछि मुद्दाहो वर्खरित भयो भने सो म्याद पछि खाएको तलब
मुहा नहिनी ढिलाउने हाकिमेले तिर्चुपर्छ। म्यादभिन्न छिन
अडकाउ भए सम्बन्धित विभागमा जाहेर गरी म्याद थप
गराई लिन् ।

[व] जुन बखत चोरी ढाँका हुन्छ, सो बखत केला परी पकाउ
भएको र उस बखत केला नपरी पकाउ हुन नसकेको अथवा
पछि पकाउ भै छाएको समेत फाँटवारी जुन जुन बखत
चोरी हाँका भएको पकाउ भएको छ, तुरुत गृहविभागमा
जाहेर गर्नु ।

(श) सम्बन्धित विभागहरमा प्राइमेर राख्नुपर्ने कुराको खासमा
नम्बर धात्र लेखी पठाइने गर्नु, यो विषयको भनी खोखी
लेख्नुपर्नेन ।

(ष) गोस्वारासमेत भातहत अड्डाका हाकिम कारिन्दाहरु
लाई बाहिरी वाँटनाके कम्पूकोत तहवीबबाट जिम्मा गए तर्फेका
सुन चाँदीको चाँद तोडाहरु कम्पूकोतमा बुझाउन वाँकी
भए जस जसले जिम्मा लेगको हो, उसले कम्पूकोत तहविव-
भै बुझाई आफ्नो भाषाई चेताई लिन् । अबउपान्तलाई
कम्पूकोटवात चाँद तोडाहरु वाहाहमिरी दिउ दिक्काउङ्ग-
पदेन ।

[श] नोकरीको व्यान लेखी जाहेर गर्ने काममा भातहत अड्डाको
जति सोही अड्डाहाई भएका सवाल बमोजिम वार्षिक का-
मको फाँटधारीहाथ बुझी ली गोस्वाराको हाकिमदेखि
नोसिन्दासमझो नोकरी छैदा जो जे शाको छ सो र
अधिकारिक नोकरी प्रेरितमा गबर्ड फ्लोरेसेवेतारिदेखिने मासी मिन्मुन्नाहुत

लामी वा पञ्चमीमा खोसिएष्ठि भर्ना भएको र विचः
बदल बदल भएको र नयाँ भर्नासमेत देखिने गरी साथ
वसाल नोदरीको बथानको वित्त खडा गरी मराई
वर्षिक कामो फाँचारांसथ जाहेर गर्नु ।

[६] चोर दाँकू ज्यानमारासमेत जेवस्तानामा शुनिएको कैदी
र कस्ले कस्लाई बिष खुवाई वा जप्रजस्ती चोरी रह-
जनी ढाँचा गरी भागेको ओ सकार वादी मै ऐन स्वाल्पे
पकाउ र्न ५००० । सनद दस्तखत पुर्जीबाट पकाउ भर्नु-
पर्ने मै हुलिया जारी गर्नुपर्ने केगारी बानिसको हुलिया
इन्सपेक्टर अफिसमा खस्ती पठाई सो हुलिया जारी भएको
बापतीहरु पकाउ मै आएषा पनि अधि काकूबे हुलिया
खेलो पठाएका छडामा सत जनाउ दिने गर्नु ।

[७] ओभरसिगाइन आदर पुर्जीबोनिम जिल्ला डिल्लामा
आनु आउनुपरेका भाद्रघोषा कारकुल्ली जे जति जुन
दर रेख्ले ज्याहा १ जुरी दिन भन्ने पञ्चिक चर्चसंचार
बिभागबाट निकाशा मै हेको छ, सो आदर निकाशा-
बोनिम गर्नु निकाशा मै नआएको भए सो विभागमा
रिपोर्ट गरी निकाशा गराई लिनु सो निकाशा मै नआए-
सम्म भैरहेका सवाल्पबोनिम गर्नु ।

[८] सरकारी पाइना र आकूखुशीसे भएण गर्न आउने प्रति-
ष्ठित बक्तिहरु आएषा सदरबाट आदर यस्कोषा सोही-
आधिकारिकोनिम मुद्रण वाकूखुशीट प्रभागत दोशेपछि सुमित्रा छनु हुन्न । २०६

हिंदो बाबन्दोषस्त मित्राई आए भएको १ निजेडे भएको
कामला दिपाट संवन्धी विभाषणा र राज्यव्यवस्था विभा-
षणा पठाउँदे गर्नु ।

४. बन्दूक खर खजानाहरूको पास गरी दिनेपा जाफता र देशभाषा खेलिएबो-
जिम गर्नु गर्न छाउनु ।

[क] आफ्ना इतिकाम्भ गास्वाराका बडाहाकिमलगायत्रि चि-
मीदार रैतीदहसँग रहेको बन्दूक पिस्तोब तर्मचा नोबी
गटा कार्तोस जे। जति छ, सबै लगत ली राख्नु ।

[ख] यो खमतबमोजिम जिला प्रभका बाँड भोजा बानिसको
दब्बा नामयररयो या सँग यो यो किसिमको धति यति
बन्दूक खर खजानाहरूको छ भन्ने खुलाईपछि थपथट भएकोबा
समेत थपथट मित्राउन हुने किसिमको लगत किताप खाडा
गरी थपथट भएकोमा थपथटसमेत जनाई ठिक दुख्हत भरी
राख्नी सो खमतहो एक पति इन्सपेक्टर आफिसमा १ पति
गृहिमागमा पडाई दी गास्वारामा रहेको किताप हुक
घुफार्यमा ढाउनु ।

[ग] बन्दूक खर खजानाहरू पास नगराई गाउन हुँदैन भन्ने अधि-
नै उर्दी पुर्जी भैसकेको हुनाले बेपासको बन्दूक खर खजा-
नाहरू कसैले राख्न नपाउने हुँदा पास नगराई राखेको दे-
खिन आए त्यस्तो बन्दूक खर खजानाहरू जफत गरी इन्स-
पेक्टर अफिसमा रहेको बन्दूक खर खजानातर्फको जिन्सा
कितापबा आमदानी बाबन लगाई ३ महिनादेखि ३ वर्ष-
सम्म कैदै बडाहाकिमको तजवीजले भन्ने सक्नेछन् ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

[घ] सो पास गरी दिएको बन्दूकसमेत हात हतियारहरुमा नम्बर दिनालाई नम्बरको टैचा बनाई राखेको नभए बनाई गाखी बन्दूकको कुन्जामा नम्बर काटी लम्हत कितापमा पनि नम्बर जनाई राख्न ।

[ड] गोस्वाराका बडाहाकिमको निजायतमा रहेको बन्दूक खर खजानाइरुको सदर काठमाडौं मैजिष्ट्रेटबाट लाइसेन्स मराई राख्न । सो राखिने हुन्नाले अरु गैंहवाई दिने पासको खफ्तमा गोस्वाराको बडाहाकिमको छाप खालाई दिने र बडाहाकिमसँग रहेको भनी गोस्वारामा रहेको र इन्सपेक्टर अफिसमा र मातहत भानामा रहेको लगत कितापमा जनाई राख्न राख्न ।

[च] लेखिएबमोनिम पास मराई राखेको बन्दूक खर खजानाइरु ११ वर्ष बिराई गोस्वारामा लमी पास वहाल भराउनु, नगराए पास जफत भै सजायसमेत हुनेछ भन्ने सबैले थाहा शुडने गरी उर्दी दी राखी सोबमोनिम पास वहाल घर्न ल्याउनेको बन्दूक खजानाइरुको पास वहाल गरी गोस्वाराको जिस्सा खालाई दिनू । पास वहाल नगराई ११ बहिना म्याद नषाउनेको मात्र जफत गरी कंरू ५ चरीवाभासमेत गर्नु ।

[४] शिकार खेल । लाइसेन्स पाँड़ भन्ने निवैदन बाएमा वा पास मैहेको बन्दूक पस्तौत तर्मचा खर खजाना खरिद बिकी घर्न पाँड़ भन्ने निवैदन आएमा गृद्धिभागबाट दिएको सुचना रुद बमोनिम गर्ने गर्नु ।

५. देश देशावतर्फ जान राहदानी अड्डाकाट राहदानी दी आएकोमा अवश्याई सो राहदानी अड्डा अमिश्नर अफिसको बातहत गरी एकै ठाउँमा राखिएका हुनाथे राहदानी दिने विषयमा देहायएबमोजिम मर्ने गराउने गर्नु ।

(१) सदर ४ भंज्याङ्गभित्र आउने रेखी विदेशीहरूले वीर-मङ्ग मोस्वागावाट राहदानी ली आउने भरी आएकोमा विदेशीहरू बर्दीका कमीशन र ऐजिष्ट्रेटरहरूको निस्सा ली आउने हुँदा अवदेखि सगटु तराईकाट आउने सरहदीयाहरूले खाडँका निमीदारहरूको ढाप दस्तखत भएको खेखोट वा गाउँ घर नजिकको सरकारी अड्डाकाना या ठनाचौकीको निस्सा या माल बोत तिने भेको रसैद या पंचायतको निस्सा ली आएमा सोही निस्सा हेरी छाडिदनु । राहदानी गणाई रहनु पर्दैन ।

(२) देश विदेशमा नोकरी गरी रहेको र तीर्थ पर्ने भरका अथवा काम विशेषले देश विदेश मै रहेका बाटना घर सदर ४ भंज्याङ्गभित्र आउने वा सदर ४ भंज्याङ्गको बाटो गरी ४ भंज्याङ्ग इलाकाका खाउ यरमा वा पूर्व पश्चिम पहाट जिस्त्वातर्फ जाने भाइने पहाडियाको इक्षा पनि राहदानी गराउनु पर्दैन ।

(३) भाष्य दफा दफामा लेखिएबमोजिम राहदानी गराउनुपर्ने र राहदानी गराई रहनुनपर्ने बानिसहरू आउँदा जाँदा साथमा ल्याएको माल भत्ताका हकमा जाँची अप्टको अड्डाहरूले जाँचां बुझी भइहेका सवाल सन्दर्भमोजिम नर्तुपर्द ।

६. नागरिकताको विषयमा देहायएबमोजिम मर्नु गराउनु ।

(क) नेपाल नागरिकताको ऐनबमोजिम नागरिक मै बस्न पाउँ भन्नेहुन्ने जिल्ला गोस्वारामा दर्खास्त ददृष्टि, त्यस्तो दरखास्त पर्न आएवा बेहोरा साँचा हो हाइन, सो दरखास्त दिने मानस नागरिक हुन इचान्त आउन बायक छ क्यैन, भैरहेको ऐन सभाज सनइबमोजिम जाँची बाबरिक हुन योग्य ठहेकालाई बडाहाकिमले रिपोट लेखी राज्यव्यवस्थाबा पढाई राज्य व्यवस्थाबाट सदर मई आएपछि यो मितिबा सदर भएको भन्ने समेत जनाई र निष्ठरो किताबमा दर्ता मर्दुष्टि ।

(ख) यति रीत नपुगेकोमा नागरिक ठहौन, यति रीत नपुच्चाई नागरिक कितापमा दर्ता गर्नेलाई बात लाग्छ ।

७. नगर पञ्चायत, ग्रामपञ्चायत, म्यूनिसिपलिटीतर्फको काममा देहायमा देखिएबमोजिम मर्न गराउनुपर्छ ।

[क] स्वायत्त शासनका नियमबमोजिम नगरपञ्चायतहरू स्थान मर्दुपर्ने ठाउँमा स्थान भएको छ क्यैन हेरी स्थान गराउनुपर्ने ठाउँमा स्थान भएको रहेनछ भने सम्बन्धित विभागमा लेखी पठाउने । नगरपञ्चायत ग्रामपञ्चायत स्थान मै नसकेको गाउँ बोनाको सो पञ्चायतका ऐनबमोजिम हेर्दैपर्ने उन्नुर आएवा जिल्ला गोस्वारामा बडाहाकिमले हेरी किनारा लेपाई दिन ।

[ख] नगर पञ्चायतका इचाकाभित्र नक्सा बात भरी बरह बनाउनुपर्ने ठाउँको जग्गाहरूको हाल अवादी भरी पाऊ भन्ने कसैको दर्खास्त पर्न आएवा बडाहाकिम र नगरपञ्चायतमेन मई जाँची आपाद मर्न पाउने देखिएकोमा सम्बन्धित विभागमा जाडेर गरी पठाई निकाशा ली दिने गर्दुष्टि ।